

KATHĀS. 71, 304. RĪGĀ-TAR. 4, 22. — b) *Berührung in astr. Sinne* VARĀH. BRH. S. 11, 6. insbes. *Anfang einer Eklipse* GANIT. KĀNDAR. 20. GOLĀDH. GRAHAṆAV. 1. — c) *Berührung, Contact in übertr. Bed.*: बाह्यस्पर्शाः BHAG. 3, 21. मात्रास्पर्शाः 2, 14. BHĀG. P. 1, 6, 35. चिविधविषयरस° PRAB. 2, 10. गुण° BHĀG. P. 6, 18, 74. °ज्ञ 4, 9, 9. — d) *eine durch Berührung wahrgenommene Eigenschaft der Dinge; Gefühl* AK. 1, 1, 16. H. 1384. सर्वेषां स्पर्शानां त्वमेकायनम् ÇAT. BR. 14, 5, 4, 11. त्वचा स्पर्शान्वेद्यते 6, 2, 9. वायुः स्पर्शगुणः M. 1, 76. 12, 98. वायव्यस्तु गुणः स्पर्शः स्पर्शश्च बहुधा स्मृतः । उल्लः शीतः u. s. w. MBH. 12, 6855. fgg. 14, 1415. fgg. KAN. 2, 1, 9. NĀJAS. 1, 1, 14. SUÇR. 1, 333, 13. °दोष 171, 1. TARKAS. 14. TATTVAS. 12. Verz. d. Oxf. H. 225, a, No. 549. BHĀG. P. 3, 5, 32. SARVADARÇANAS. 19, 22. 87, 12. 149, 4. BHĀSHĀP. 3. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 69. BURNOUF, Intr. 487. 500. स्पर्शान् — त्वगधिगच्छति MBH. 14, 663. वेद्ये न च संपुक्तान् शब्दस्पर्शरसान् R. 2, 64, 67. ईदृशस्तु त्वया स्पर्शः स्पृष्टपूर्वा न कर्तुं चिन् MBH. 4, 744. स्पर्श वेत्ति 745. स्पर्शतः सुखः R. 3, 22, 20. स्पर्शं रूपयित्वा ÇĀK. 32, 15, v. 1. VIKR. 47, 13. MĀLAV. 29, 13. स्पर्शानुकूल Spr. (II) 6403. वज्र° das bei der Berührung des Donnerkeils empfundene Gefühl R. 1, 40, 18. शिरःशूल° Gefühl von Kopfschmerz DAÇAK. 78, 6. ईर्ष्या° Gefühl der Eifersucht KATHĀS. 17, 151. am Ende eines adj. comp.: दिव्यगन्धरस° R. 5, 17, 11. अतिशिशिर° Spr. (II) 543. खर° BHĀG. P. 1, 14, 16. शीत° SARVADARÇANAS. 6, 1. इन्द्राशिसम° MBH. 5, 7274. R. 2, 30, 12. — e) *ein Angenehmes Gefühl* Spr. (II) 2131 (so v. a. Zartheit der Haut). — f) *ein krankhaftes Gefühl, Krankheit* VĀRTI. zu P. 3, 3, 16. AK. 3, 3, 14. TRIK. 3, 3, 433. H. an. MED. — g) *Gefühlssinn*: मृदुशीतोष्णः स्पर्शग्राह्याः SUÇR. 1, 153, 4. TARKAS. 48. अतः° adj. BHĀG. P. 3, 10, 18. — h) *Gabe, Geschenk* TRIK. H. an. MED. — i) *quidam coeundi modus* ÇABDAR. im ÇKDR. — k) *Wind* ÇKDR. und WILSON ohne Angabe einer best. Aut. — l) *in der Gramm. eine Muta* H. an. RV. PRĀT. 1, 2 (12). 3 (13). 20 (30). 4, 1. 6, 5. VS. PRĀT. 1, 49. 90. 105. 4, 11. 94. 99. 117. 162. 8, 20. AV. PRĀT. 1, 6. 29. 44 u. s. w. TS. PRĀT. 1, 7. 10. 2, 44 u. s. w. °रेफसंधि RV. PRĀT. 4, 30. स्पर्शाष्मसंधि 33. °वर्मा 3, 21. ÂÇV. ÇR. 1, 2, 16. KHĀND. UP. 2, 22, 3. BHĀG. P. 2, 9, 6. 3, 12, 46. 12, 6, 43. Verz. d. Oxf. H. 104, b, 34. 36. — m) *fehlerhaft für स्पश* MBH. 1, 5792. MED. c. 15. — 3) *f. स्त्री von unbekannter Bed. in der Stelle: कीर्तिमाशो दिशं दिशो die neuere Ausg.* स्पर्शा नमस्यामि सरस्वतीम् HARIV. 10243. *ein untreuwe Weib* ÇABDĀRTHAK. im ÇKDR. — Vgl. अतल°, उदक°, डः°, मृड°, वेद°, शुक्ति°, सु°, सुख°.

स्पर्शक nom. ag. von स्पर्श H. an. 2, 555. MED. c. 14.

स्तर्शता f. in अतल° nom. abstr. von अतलस्पर्श adj. den Erdboden nicht berührend ÇĀK. 169.

स्पर्शत्व n. nom. abstr. zu स्पर्श 2) d) BHĀG. P. 3, 26, 36.

स्पर्शद्वेष m. Empfindlichkeit gegen Berührung SUÇR. 1, 282, 8.

स्पर्शन (von स्पर्श) 1) m. Wind AK. 1, 1, 1, 57. TRIK. 3, 3, 270. H. 1107. an. 3, 429. MED. n. 147. HALĀJ. 1, 75. — 2) n. a) *das Berühren, Berührung* TRIK. H. an. MED. NIR. 5, 3. ÇVETĀÇV. UP. 5, 11. TS. PRĀT. 2, 33. JĪGĀ. 2, 213. SUÇR. 1, 305, 2. Ind. St. 5, 312. RAGH. 2, 50. Spr. (II) 2717. fg. प्रतीलनादि पङ्क्तस्य श्रेयो नस्पर्शनं नृणाम् 3117 (vgl. Comm. zu TS. PRĀT. 4, 23, 14, 4). 3253. VARĀH. BRH. S. 51, 25. 27. 30. 33. MĀK. P. 69,

9. BHĀG. P. 1, 10, 12. 4, 23, 19. fg. 5, 17, 20. 7, 10, 21. 10, 12, 38. PĀNĀT. 163, 5. — f) *das Fühlen, Gefühl, Gefühlssinn* H. 1384. H. an. M. 12, 120. BHAG. 15, 9. MBH. 12, 12885. 14, 610. NĀJAS. 3, 1, 1. BHĀG. P. 3, 26, 47. SARVADARÇANAS. 21, 6. 33, 17. 102, 8. 10. WILSON, Sel. Works 1, 314. — c) *das Schenken, Spenden* AK. 2, 7, 29. TRIK. H. 386. H. an. MED. HALĀJ. 2, 264. — Vgl. गगण° und स्पर्शन.

स्पर्शनीय (wie eben) adj. 1) *zu berühren*: न मे शरीरं त्वया स्पर्शनीयम् PĀNĀT. 186, 13. — 2) *was gefühlt wird* MBH. 12, 13758.

स्पर्शनेन्द्रिय (स्पर्शन + इ°) n. Gefühlsinn SUÇR. 1, 30, 11. — Vgl. स्पर्शेन्द्रिय.

स्पर्शमणि m. der Stein der Weisen: °प्रभव n. Gold ÇABDAR. im ÇKDR. — Vgl. स्पर्शापल.

स्पर्शयज्ञ m. ein in der blossen Berührung der zu opfernden Dinge bestehendes Opfer MBH. 14, 2864.

स्पर्शयितव्य (vom caus. von स्पर्श) adj. was gefühlt wird, fühlbar PRAÇNOP. 4, 8.

स्पर्शयोगशास्त्र n. Titel eines Lehrbuchs HALL 18.

स्पर्शरसिक adj. für Berührung Sinn habend so v. a. sinnlich, lüstern, geil Spr. (II) 6834.

स्पर्शलज्जा f. Mimosa pudica RĪGĀ. 5, 104.

स्पर्शवज्रा f. N. pr. einer Göttin KĀLĀĀKRA 3, 131. 145. 4, 20. 77. 5, 14.

स्पर्शवत् (von स्पर्श) adj. gaṇa रसादि zu P. 5, 2, 95. 1) *die durch Berührung wahrgenommene Eigenschaft besitzend, tastbar*: वायु KAN. 2, 1, 4. 25. TARKAS. 9. BHĀSHĀP. 25. BHĀG. P. 2, 5, 28. स्पर्शशब्दवत् d. i. स्पर्शवत् und शब्दवत् 27. रूपस्पर्शवत् d. i. रूपवत् und स्प° KAN. 2, 1, 3. रूपरस° 2. रूपरसगन्ध° 1. उल्ल° heiss anzu fühlen TARKAS. 8. — 2) *angenehm anzu fühlen* MBH. 1, 7360. पुत्रः स्पर्शवतां वरः Spr. (II) 4312. KUMĀRAS. 1, 56. स्पर्शरूपवत् d. i. स्वश्ववत् und रूपवत् MBH. 3, 12067.

स्पर्शमृद्धा f. Asparagus racemosus ÇABDĀK. im ÇKDR.

स्पर्शसंकोचिन् m. ein best. Knollengewächs, = रोमालु DHANV. 4, 88.

स्पर्शसंचारिन् adj. durch Berührung übergehend, ansteckend: eine Krankheit RĪGĀ-TAR. 4, 524.

स्पर्शस्पन्द m. Frosch ÇABDĀRTHAK. bei WILSON; in der 1ten Aufl. und im ÇKDR. fälschlich °स्पन्द.

स्पर्शहानि f. 1) *Gefühllosigkeit* SUÇR. 1, 270, 8. — 2) *rothe erbsenähnliche Pusteln* (eine zu den प्रूकदोष gezählte Krankheit) SUÇR. 1, 298, 7. 299, 5. 2, 124, 10. ÇĀNĀG. SĀMĀH. 1, 7, 63.

स्पर्शाज्ञ (स्पर्श + अज्ञ) adj. empfindungslos, taub, eingeschlafen (von Körpertheilen); davon nom. abstr. °ता H. an. 2, 207. MED. t. 72. p. 12.

स्पर्शानन्दा (स्पर्श + आनन्द) f. eine Apsaras TRIK. 1, 1, 64.

स्पर्शाशन (स्पर्श + 2. अशन) adj. dessen Essen in (blosser) Berührung besteht, von der (blossen) Berührung lebend; m. pl. Bez. einer Klasse von Göttern MBH. 13, 1372.

स्पर्शासक्तत्व (स्पर्श + अ°) n. Empfindlichkeit gegen Berührung SUÇR. 1, 300, 10.

स्पर्शासक्तिज्ञता f. dass. SUÇR. 1, 301, 2.

स्पर्शिक adj. = स्पर्शवत् 1): वायु PAT. zu P. 5, 2, 95.

स्पर्शितृ (von स्पर्श) nom. ag. der da fühlt MBH. 12, 13758.